

УДК 342.9:338.43(477)

DOI: 10.36550/2522-9230-2025-19-300-304

Романескул Сергій Сергійович,

аспірант кафедри галузевого права та правоохоронної діяльності

Центральноукраїнського державного університету

імені Володимира Винниченка

romaneskul10@gmail.com

ORCID ID: 0009-0002-3241-1317

ПРИНЦИПИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ

У статті досліджено теоретико-правові засади формування та реалізації принципів адміністративно-правового регулювання в агропромисловому комплексі України. Обґрунтовано актуальність проблематики з огляду на стратегічне значення АПК для забезпечення продовольчої безпеки держави, розвитку експортного потенціалу та підтримки соціальної стабільності сільських територій в умовах євроінтеграційних процесів, реформування публічного управління та воєнного стану. Встановлено, що відсутність системного підходу до визначення принципів адміністративно-правового впливу зумовлює фрагментарність нормативного регулювання та потребує доктринального узагальнення.

Проаналізовано наукові підходи до розуміння категорії «принцип», а також до визначення принципів права та принципів адміністративно-правового регулювання. Доведено, що принципи адміністративно-правового регулювання конкретизують загальноправові засади у сфері публічного управління. Запропоновано авторське визначення принципів адміністративно-правового регулювання в агропромисловому комплексі як системи основоположних ідейно-правових засад, що визначають зміст, спрямованість і межі діяльності органів публічної влади у сфері АПК.

Систематизовано загальні та спеціальні принципи адміністративно-правового регулювання агропромислового комплексу. До загальних віднесено принципи верховенства права, законності, рівності, справедливості, гуманізму та сталого розвитку. До спеціальних – принципи продовольчої безпеки, державної підтримки агровиробника, раціонального використання природних ресурсів, розвитку сільських територій, інноваційності та інтеграції до європейського правового простору. Обґрунтовано необхідність подальшого вдосконалення адміністративно-правових механізмів регулювання АПК на основі системності та узгодженості принципів.

Ключові слова: принципи, принципи права, правове регулювання, адміністративно-правове регулювання, агропромисловий комплекс.

Romaneskul S. PRINCIPLES OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION IN THE AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX OF UKRAINE

The article examines the theoretical and legal foundations of the formation and implementation of the principles of administrative and legal regulation in the agro-industrial complex of Ukraine. The relevance of the issue is substantiated in view of the strategic importance of the agro-industrial complex for ensuring the state's food security, developing export potential and supporting social stability of rural areas in the context of European integration processes, public administration reform and martial law. It is established that the lack of a systematic approach to determining the principles of administrative and legal influence leads to the fragmentation of regulatory regulation and requires doctrinal generalization.

The scientific approaches to understanding the category of "principle" are analyzed, as well as to determining the principles of law and the principles of administrative and legal regulation. It is proven that the principles of administrative and legal regulation specify general legal principles in the field of public administration. The author's definition of the principles of administrative and legal regulation in the agro-industrial complex is proposed as a system of fundamental ideological and legal principles that determine the content, direction and boundaries of the activities of public authorities in the agro-industrial complex.

General and special principles of administrative and legal regulation of the agro-industrial complex are systematized. The general principles include the principles of the rule of law, legality, equality, justice, humanism and sustainable development. The special principles include the principles of food security, state support for agricultural producers, rational use of natural resources, development of rural areas, innovation and integration into the European legal space. The need for further improvement of administrative and legal mechanisms for regulating the agro-industrial complex on the basis of systematicity and consistency of principles is substantiated.

Keywords: principles, principles of law, legal regulation, administrative and legal regulation, agro-industrial complex.

Постановка проблеми. Агропромисловий комплекс є однією з ключових галузей національної економіки України, що забезпечує продовольчу безпеку держави, експортний потенціал та соціальну стабільність сільських територій. В умовах євроінтеграційних процесів, реформування системи публічного управління, децентралізації та воєнного стану особливої актуальності набуває питання ефективності адміністративно-правового регулювання у сфері АПК. Водночас відсутність системного підходу до визначення та реалізації принципів адміністративно-правового впливу на аграрні правовідносини зумовлює фрагментарність правового регулювання, колізійність нормативно-правових актів і недостатню узгодженість управлінських механізмів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання правового та адміністративного регулювання

агропромислового комплексу досліджували як вітчизняні, так і зарубіжні науковці. Зокрема, у працях таких дослідників розглядаються загальні засади адміністративно-правового регулювання у сфері агропромислового комплексу України, Г.Іванова, М.Гончар, В.Курило, В.Мазуренко, П.Саблук, С.Марченко та ін. Незважаючи на наявність наукових досліджень, присвячених адміністративно-правовому забезпеченню аграрної сфери, питання змісту, систематизації та практичного значення принципів адміністративно-правового регулювання в агропромисловому комплексі залишаються недостатньо розробленими. Це зумовлює необхідність комплексного наукового аналізу зазначеної проблематики з урахуванням сучасних викликів та трансформаційних процесів у державному управлінні.

Мета статті полягає у комплексному аналізі принципів адміністративно-правового регулювання в агропромисловому комплексі, з'ясуванні їх змісту, класифікації та ролі в забезпеченні ефективного функціонування АПК.

Виклад основного матеріалу дослідження. Послідовність реалізації та системний розвиток адміністративно-правового регулювання можливі лише за умови формування чіткого уявлення про його принципи як ідейно-ціннісні засади, що становлять основу відповідного правового впливу. Принципи адміністративно-правового регулювання зумовлюють еволюцію адміністративного права на всіх рівнях його прояву, визначаючи концептуальні орієнтири правотворчої діяльності та зміст адміністративно-правових норм.

Тлумачний словник української мови дає такі визначення слова «принцип»: 1) основне вихідне положення якої-небудь наукової системи, теорії, ідеологічного напрямку і таке інше; засада, основний закон якої-небудь точної науки; 2) особливість, покладена в основу створення або здійснення чого-небудь, спосіб створення або здійснення чогось; правило, покладене в основу діяльності якої-небудь організації, товариства і т. ін.; 3) переконання, норма, правило, яким керується хто-небудь у житті, поведінці; канон [1, с. 927]. У науковій літературі також висловлюється позиція, відповідно до якої принцип розглядається, як: 1) першопочаток, те, що лежить у базі відповідної системи з фактів, теорії та науки; 2) внутрішні переконання людини є тими практичними, моральними й теоретичними засадами, котрі керують особою в житті, в різних сферах діяльності [2, с. 383].

У юридичній науці дослідницька увага зосереджується як на принципах права загалом, так і на принципах окремих видів діяльності. Попри відсутність усталеного й загальновизнаного визначення поняття правових принципів, у ключових положеннях наукові підходи демонструють суттєву спільність і концептуальну узгодженість. Під принципами права у теорії права розуміють:

- принципи права – це такі відправні ідеї його буття, які виражають найважливіші закономірності, підвалини даного типу держави і права, є однопорядковими із сутністю права та утворюють його основні риси, відрізняються універсальністю, вищою імперативністю і загальнозначимістю, відповідають об'єктивній необхідності побудови та зміцнення певного суспільного ладу (А.Колодій) [3];

- принципами права потрібно розуміти визначальні ідеї, вихідні положення, імперативні установлення, які формують організаційний та моральний базис для появи, розвитку та забезпечення функціонування права (О.Зайчук) [4, с. 23];

- принципи права – це керівні ідеї, які характеризують зміст права, його сутність і призначення в суспільстві; вони виступають в якості своєрідної конструкції, на якій будуються і реалізуються не тільки окремі норми права, інститути і галузі права, а й вся система права; саме принципи служать основним орієнтиром всієї правотворчої, правозастосовчої і правоохоронної діяльності державних органів (М.Кельман та О.Мурашин) [5, с.26].

Одним із спеціалізованих видів принципів права є принципи адміністративно-правового регулювання. Вони конкретизують загальноправові принципи у сфері публічного управління та діяльності суб'єктів владних повноважень, а також визначають особливості впливу держави на управлінські відносини, способи реалізації владних повноважень і гарантії прав приватних осіб у взаємодії з публічною адміністрацією.

Сучасні дослідники пропонують розуміти під принципами адміністративно-правового регулювання «найбільш загальні і стабільні вимоги, об'єктивно зумовлені засади, на яких базується адміністративна діяльність суб'єктів публічної адміністрації з метою забезпечення права, свобод і законних інтересів приватних осіб, нормального функціонування громадянського суспільства і держави» [6, с. 88]. На думку Т.Гуржія та Ю.Бодрова, принципи адміністративно-правового регулювання – це основоположні ідеї, на яких ґрунтуються розвиток і функціонування адміністративного права та всіх його інститутів, система адміністративно-правових відносин, реалізація прав, свобод і законних інтересів їх учасників, правотворча та правозастосовна діяльність суб'єктів публічної влади [7, с.46]. П.Лютиков, О.Кузьменко та В.Чорна розуміють під вказаними вище принципами вихідні, фундаментальні ідеї, що концентрують у собі досягнення науки та практики, втілюють інтереси суспільства та громадянина, виконують функцію загальнонормативного орієнтиру під час здійснення цілеспрямованого впливу норм адміністративного права на суспільні відносини, з метою забезпечення правових та організаційних умов реалізації прав, свобод і виконання обов'язків учасниками відповідних правовідносин [8, с. 4].

Окрім того, значний масив наукових досліджень здійснено у контексті розгляду принципів адміністративно-правового регулювання конкретної сфери суспільних відносин. Так, В.Теремецький,

досліджуючи принципи адміністративно-правового регулювання податкових відносин, сформулював таке визначення «це основоположні правила і положення, закріплені в конституційних, органічних законах та відповідних нормативних актах податкового характеру, що виступають основою нормотворчості у даній сфері суспільних відносин, гарантують його логічність, послідовність, безперервність та збалансованість; відображають найістотніші особливості й цілеспрямованість фінансової діяльності держави; відіграють роль головних орієнтирів у формуванні системи податкового права; забезпечують взаємозв'язок податкового права, податкового законодавства і податкової політики, сприяють відміні застарілих та прийняттю нових юридичних норм; виступають основними критеріями оцінювання якості податкової системи держави» [9, с. 86]. Під принципами адміністративно-правового регулювання сурогатного материнства в Україні Ю.Якущенко розуміє основні вихідні положення, що визначають характер та напрями адміністративно-правового регулювання суспільних відносин, які виникають у процесі застосування методу сурогатного материнства та спрямовані на забезпечення їх відповідності інтересам держави, суспільства та окремої людини [10, с.420]. Ю.Піпко принципи адміністративно-правового регулювання протидії фінансовим правопорушенням визначає як основні теоретичні положення, покладені в основу діяльності щодо протидії фінансовим правопорушенням на адміністративно-правових та організаційних засадах, а також як підстави формування та функціонування системи протидії [11, с.123]. Під принципами адміністративно-правового регулювання в секторі безпеки держави Н.Цибульник пропонує розуміти основоположні та керівні засади добросовісного виконання дій суб'єктами, які належать до сектору безпеки та оборони, покладених на них завдань, спрямованих на захист інтересів держави від реальних та потенційних загроз внутрішнього та зовнішнього характеру [12, с.184].

Аналіз наведених дефініцій дає підстави стверджувати, що, з одного боку, вони висвітлюють різні виміри принципів адміністративно-правового регулювання, сприяючи формуванню комплексного уявлення про їх сутність і змістове наповнення. Проте, можна побачити і наявні між ними концептуальні розбіжності, що унеможливує сформувати цілісний доктринальний підхід до їх визначення. Відтак, можна прийти до висновку, що сучасні наукові підходи до розуміння принципів адміністративно-правового регулювання відзначаються багатовимірністю та дискусійністю, що зумовлює потребу їх ґрунтовного та критичного осмислення.

Адміністративно-правове регулювання в агропромисловому комплексі має ґрунтуватися на системі принципів, які визначають його зміст і спрямованість. Пропонуємо під принципами адміністративно-правового регулювання в агропромисловому комплексі розуміти систему основоположних, ідейно-правових засад, які відображають специфіку державного впливу на аграрні відносини та визначають спрямованість, зміст і межі діяльності органів публічної влади у сфері агропромислового комплексу з метою забезпечення продовольчої безпеки, сталого розвитку сільських територій і балансу публічних та приватних інтересів.

У науковій доктрині усталився підхід до тлумачення змісту принципів правового регулювання різних видів правовідносин, зокрема у сфері агропромислового комплексу, відповідно до якого вони поділяються на загальні та спеціальні.

Загальними принципами є принципи, які притаманні адміністративно-правовому регулюванню будь-якої сфери.

С.Погребняк зазначає, що загальні принципи права забезпечують основу для застосування та тлумачення нормативних приписів, визначають порядок нормотворчості та й взагалі виступають фундаментом формування права [13, с. 21].

До них слід віднести принципи законності, верховенства права, гуманізму, належної правової забезпеченості, охорони інтересів особистості і держави, ефективності діяльності органів адміністративно-правового регулювання, оптимального доповнення та урівноваження повноважень органів державної влади та органів місцевого самоврядування, відповідальності органів державної влади та місцевого самоврядування за здійснювану діяльність перед народом [14, с. 35–38].

Загальні принципи права є універсальними засадами, що визначають зміст і спрямованість правового регулювання в усіх сферах суспільних відносин, зокрема й у агропромисловому комплексі. У контексті функціонування АПК вони виступають ціннісною та нормативною основою формування аграрної політики держави, діяльності суб'єктів господарювання та публічної адміністрації. До загальних принципів адміністративно-правового регулювання АПК в Україні можна віднести: 1) принцип верховенства права – означає пріоритет прав і свобод людини, юридичну визначеність, заборону свавільного втручання держави у господарську діяльність аграрних суб'єктів, обов'язковість дотримання конституційних гарантій у сфері земельних та майнових відносин; 2) принцип законності – передбачає здійснення державного управління та господарської діяльності в АПК виключно на підставі, в межах повноважень та у спосіб, визначених законом; недопустимість перевищення владних повноважень контролюючими органами; 3) принцип рівності перед законом – гарантує однакові правові умови для всіх суб'єктів аграрних відносин незалежно від форми власності, організаційно-правової форми чи масштабу господарювання; 4) принцип справедливості – забезпечує баланс інтересів держави, аграрного бізнесу та суспільства, зокрема у питаннях розподілу земельних ресурсів, державної підтримки, оподаткування та відшкодування збитків; 5) принцип гуманізму – спрямований на забезпечення гідних умов праці в аграрному секторі, захист соціально-економічних прав працівників сільського господарства та підтримку розвитку сільських територій; 6)

принцип сталого розвитку – передбачає поєднання економічної ефективності агровиробництва з екологічною безпекою та збереженням природних ресурсів для майбутніх поколінь.

Поряд із загальними, особливе значення мають спеціальні принципи адміністративно-правового регулювання АПК. Спеціальні принципи адміністративно-правового регулювання агропромислового комплексу – це галузеві зумовлені засадничі положення, що відображають специфіку державного управління у сфері виробництва, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції, забезпечення продовольчої безпеки та сталого розвитку сільських територій.

До таких принципів доцільно віднести:

1. Принцип продовольчої безпеки держави, який полягає в орієнтації державного регулювання на гарантування достатнього, безпечного та якісного продовольчого забезпечення населення.
2. Принцип сталого розвитку аграрного виробництва, а саме – поєднання економічної ефективності, соціальної відповідальності та екологічної збалансованості у функціонуванні АПК.
3. Принцип державної підтримки агровиробника означає забезпечення пріоритетної підтримки сільськогосподарських товаровиробників через фінансові, організаційні та регуляторні механізми.
4. Принцип раціонального використання природних ресурсів розкривається через забезпечення охорони земель, водних та інших природних ресурсів як базису аграрного виробництва.
5. Принцип пріоритетності розвитку сільських територій спрямується на адміністративно-правові заходи задля підвищення рівня життя населення в сільській місцевості та розвиток інфраструктури.
6. Принцип інноваційності та модернізації означає стимулювання впровадження сучасних технологій, цифровізації та наукових досягнень у діяльність АПК.
7. Принцип інтеграції до міжнародного та європейського аграрного простору полягає у гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами та нормами ЄС.

Висновки. Таким чином, принципи адміністративно-правового регулювання в агропромисловому комплексі України визначають спрямованість та ефективність діяльності органів публічної влади, забезпечуючи баланс між державними та приватними інтересами. Встановлено, що вони конкретизують загальні принципи права та поділяються на загальні (верховенство права, законність, рівність, справедливість, гуманізм, сталий розвиток) і спеціальні (продовольча безпека, підтримка агровиробника, раціональне використання ресурсів, розвиток сільських територій, інноваційність, інтеграція до міжнародного простору).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / укл. і гол. ред. В.Т. Бусел. Київ–Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
2. Філософський словник [Текст]. Київ : Голов. ред. Укр. рад. енцикл., 1986. 525 с.
3. Колодій А.М. Принципи права: генеза, поняття, класифікація та реалізація. *Альманах права*. 2012. Вип. 3. С. 42–46.
4. Зайчук О. В. Принципи права в контексті розвитку загальної теорії держави і права. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/63854/04-Zaychuk.pdf?sequence=1>
5. Загальна теорія права (з схемами, кросвордами, тестами): Підручник. [М.С.Кельман, О.Г. Мурашин]. К.: Кондор, 2002. 353 с.
6. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: монографія / Галунько В., Стеценко С., Берлач А., Буханевич О., Ситников О. та ін.; за заг. ред. В. Фелика та В. Курила. К.: «Видавництво Людмила», 2023. 704 с.
7. Гуржій Т.О., Бодров Ю.В. Поняття та сутність принципів адміністративно-правового регулювання. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2023. Серія ПРАВО. Випуск 79: частина 2. С. 41 – 48.
8. Лютіков П.С., Кузьменко О.В., Чорна В.Г. Принципи адміністративно-правового регулювання нотаріальної діяльності: поняття та класифікація. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2023. № 8. URL: <https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2023-8-01-04>.
9. Теремецький В.І. Принципи та функції адміністративно-правового регулювання податкових відносин. *Право і Безпека*. 2011. № 4. С. 85–89.
10. Якущенко Ю.М. Принципи адміністративно-правового регулювання сурогатного материнства в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. №4. С. 418–421.
11. Піпко Ю. В. Поняття та ознаки принципів адміністративно-правового регулювання протидії фінансовим порушенням. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. № 4. 2023. С. 118 – 123.
12. Цибульник Н.Ю. Принципи адміністративно-правового регулювання сектору безпеки держави. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. Випуск 6. С. 182 – 186.
13. Погребняк С. П. Загальні принципи права як джерело права. *Вісник Академії правових наук України*. 2011. № 1 (64). С. 14-25.
14. Адміністративне право України : підручник / за заг. ред. Ю.П. Битяка, В.М. Гаращука, В.В. Зуй. Харків : Право, 2010. 624 с.

REFERENCES:

1. Velykyi tлумachnyk suchasnoi ukrainiskoi movy / ukl. i hol. red. V.T. Busel. (2005). [Great explanatory dictionary of modern Ukrainian language]. Kyiv–Irpın: VTF «Perun». [in Ukrainian].
2. Filosofskiy slovnyk [Text]. (1986). [Philosophical dictionary]. Kyiv: Hol. red. Ukr. rad. encykl. [in Ukrainian].
3. Kolodii, A.M. (2012). Pryntsypy prava: heneza, poniattia, klasyfikatsiia ta realizatsiia [Principles of law: genesis, concept, classification and implementation]. *Almanakh prava*, (3), 42–46. [in Ukrainian].
4. Zaichuk, O.V. (n.d.). Pryntsypy prava v konteksti rozvytku zahalnoi teorii derzhavy i prava [Principles of law in the context of the development of general theory of state and law]. Retrieved from <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/63854/04-Zaychuk.pdf?sequence=1> [in Ukrainian].
5. Kelman, M.S., & Murashin, O.H. (2002). Zahalna teoriia prava (z skhemamy, krosvordamy, testamy) [General theory of law (with diagrams, crosswords, tests)]. Kyiv: Kondor. [in Ukrainian].
6. Halunko, V., Stetsenko, S., Berlach, A., Bukhanievych, O., Sytnikov, O. et al. (2023). Administratyvne pravo ta administratyvnyi protses Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Administrative law and administrative process of Ukraine under martial law] [Monograph]. Kyiv: Vydavnytstvo Liudmyla. [in Ukrainian].
7. Hurzhii, T.O., & Bodrov, Yu.V. (2023). Poniattia ta sutnist pryntsypiv administratyvno-pravovoho rehuliuвання [Concept and essence of principles of administrative-legal regulation]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu. Serii PRAVO*, 79(2), 41–48. [in Ukrainian].
8. Liutikov, P.S., Kuzmenko, O.V., & Chorna, V.H. (2023). Pryntsypy administratyvno-pravovoho rehuliuвання notarialnoi diialnosti: poniattia ta klasyfikatsiia [Principles of administrative-legal regulation of notarial activity: concept and classification]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: pravo, publichne upravlinnia ta administruvannia*, (8). Retrieved from <https://reicst.com.ua/pmtl/article/view/2023-8-01-04> [in Ukrainian].
9. Teremetskyi, V.I. (2011). Pryntsypy ta funktsii administratyvno-pravovoho rehuliuвання podatkovykh vidnosyn [Principles and functions of administrative-legal regulation of tax relations]. *Pravo i Bezpeka*, (4), 85–89. [in Ukrainian].
10. Yakushchenko, Yu.M. (2021). Pryntsypy administratyvno-pravovoho rehuliuвання surohatnoho matyrenstva v Ukraini [Principles of administrative-legal regulation of surrogate motherhood in Ukraine]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, (4), 418–421. [in Ukrainian].
11. Pipko, Yu.V. (2023). Poniattia ta oznaky pryntsypiv administratyvno-pravovoho rehuliuвання protydii finansovym porushenniam [Concept and features of principles of administrative-legal regulation of countering financial offenses]. *Aktualni problemy vitchiaznoi yurysprudentsii*, (4), 118–123. [in Ukrainian].
12. Tsybulnyk, N.Yu. (2022). Pryntsypy administratyvno-pravovoho rehuliuвання sektoru bezpeky derzhavy [Principles of administrative-legal regulation of the state security sector]. *Dniprovskiy naukovyi chasopys publichnoho upravlinnia, psykholohii, prava*, (6), 182–186. [in Ukrainian].
13. Pohrebniak, S.P. (2011). Zahalni pryntsypy prava yak dzherelo prava [General principles of law as a source of law]. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy*, 1(64), 14–25. [in Ukrainian].
14. Bytiak, Yu.P., Harashchuk, V.M., & Zui, V.V. (Eds.). (2010). Administratyvne pravo Ukrainy [Administrative law of Ukraine] [Textbook]. Kharkiv: Pravo. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 22.11.2025

УДК 347.121.1:614.253.83-053.2:616.31
DOI: 10.36550/2522-9230-2025-19-304-314

Тищенко Микола Валерійович,
аспірант НДІ приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України
nikolaytishenkostom@ukr.net
ORCID ID: 0009-0005-5862-0469

ІНФОРМОВАНА ДОБРОВІЛЬНА ЗГОДА ТА ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ДИТЯЧІЙ СТОМАТОЛОГІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

У статті здійснено комплексне наукове дослідження проблем правового регулювання інформованої добровільної згоди та юридичної відповідальності у сфері надання стоматологічних послуг дітям в Україні. Обґрунтовано, що інститут інформованої добровільної згоди є ключовим механізмом забезпечення конституційного права дитини на охорону здоров'я, безпеку та якісну медичну допомогу, а також важливою гарантією дотримання принципів автономії пацієнта, недискримінації та найкращих інтересів дитини. Визначено особливості правового статусу дитини як пацієнта, зокрема необхідність участі законних представників у прийнятті рішень щодо медичних